

การพัฒนากระบวนการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

The Developing of an Academic Collaboration Management System of School-
Cluster Campus Network under the Secondary Educational Service Area Office 42

รุ่งนภา อีชะพร¹ นันทิยา น้อยจันทร์² และ ธาณี เกสทอง³

Roongnapa Teekaporn, Nuntiya Noichun, and Thanee Ketthong

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 มี 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 376 คน 2) การสร้างระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขตโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน และ 3) การทดลองใช้ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขตมีสภาพการปฏิบัติงานที่เป็นจริงโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและมีสภาพการปฏิบัติงานที่คาดหวังโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต ดำเนินการความร่วมมือทางวิชาการโดยการจัดการด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) มีคุณภาพในระดับมาก 3) ผลการทดลองใช้ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการ ด้านการพัฒนา

Article Info: Received 10 June, 2015; Received in revised form 5 February, 2019; Accepted 8 February, 2019

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษาและการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ อีเมล: roongtee@hotmail.com
Ph. D. Candidate in Educational and Learning Management Division, Nakhon Sawan Rajabhat University Email: roongtee@hotmail.com

² อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ อีเมล: nun_1964@hotmail.com
Lecturer in Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University Email: nun_1964@hotmail.com

³ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการสภามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์ อีเมล: thaneeketthong@gmail.com
Vice President of the University Council Affairs, Nakhon Sawan Rajabhat University Email: thaneeketthong@gmail.com

หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า กลุ่มผู้ทดลองใช้ระบบมีความพึงพอใจต่อการนำระบบไปใช้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ระบบการจัดการ / ความร่วมมือทางวิชาการ / สถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต

Abstract

The purpose of this research was to develop the academic collaboration management system of school-cluster campus network under the Secondary Education Service Area Office 42. The research method comprised three steps as follows: 1) studying the conditions of academic collaboration management of school-cluster campus network under the Secondary Education Service Area Office 42 by surveying the opinions of 376 respondents; 2) constructing the academic collaboration management system by 17 experts through seminar conducting; and 3) experimenting the academic collaboration management system of school-cluster campus network. The tools used in the research were the 5 rating - scaled questionnaires. The data were analyzed by mean.

The research results were as follows: 1) overall, the conditions of academic collaboration management of school-cluster campus network were average in actual implementation and high in desirable implementation; 2) the system of academic collaboration management of school-cluster campus network was managed by PDCA cycle and the constructed system was qualified at a high level; 3) the experiment results of academic collaboration management system found that, overall, the target group was satisfied with the system applied at a high level.

KEYWORDS: MANAGEMENT SYSTEM / ACADEMIC COLLABORATION / SCHOOL-CLUSTER CAMPUS NETWORK

บทนำ

การบริหารและการจัดการศึกษา พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของระบบบริหารจัดการศึกษา คือ การศึกษาไทยมีการบริหารจัดการแบบรวมอำนาจอยู่ที่ศูนย์กลางซึ่งเป็นไปตามระบบบริหารราชการแผ่นดิน ก่อให้เกิดจุดอ่อนทั้งด้านการบริหารจัดการ และคุณภาพการศึกษาที่ยังไม่สามารถพัฒนาคนไทยให้มีศักยภาพเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งไม่สามารถพัฒนาและสร้างสรรค์สังคมประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมในสังคมโลกได้ ซึ่งเป็นปัญหาวิกฤตที่จะต้องแก้ไขอย่างรวดเร็ว และจริงจัง รัฐจึงได้กำหนดนโยบายปฏิรูปการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เน้นให้กระทรวงศึกษาธิการมีการกระจายอำนาจและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, 2546) นอกจากนี้ ระบบการศึกษาไทยกำลังประสบปัญหาสำคัญประการหนึ่งคือ โรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ทัดเทียมโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งพบปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่เนื่องจากความไม่พร้อมทางด้านปัจจัย เช่น ครูไม่ครบชั้น ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะสื่อและเทคโนโลยีที่มีราคาแพง ไม่สามารถจัดสอนวิชาที่ถนัดหรือตามสาขาวิชาเอก นักเรียนมาจากสภาพครอบครัวที่มีฐานะยากจน 2) การลงทุนทางการศึกษาสูงมากเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนทั้งงบประมาณการดำเนินการ แต่ในทางตรงข้ามปรากฏว่ายังมีความขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ครู อาคารเรียน และ 3) ปัญหาด้านขวัญและกำลังใจของบุคลากร ขวัญและกำลังใจของบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กจะด้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีการขอย้ายสูงในแต่ละปี ด้วยขาดพลังในการทำงาน ขาดความก้าวหน้า เป็นข้อจำกัดในการจำทำผลงานของครูรวมทั้งการเลื่อนตำแหน่งและระดับของผู้บริหารโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549)

การร่วมมือกันในการศึกษานั้นย่อมเป็นสิ่งดีกับทุก ๆ ฝ่าย โดยเฉพาะกับตัวนักเรียนเอง ซึ่งการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นนั้นจำเป็นต้อง 1) ประสาน

ความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา 2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546) สอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen and Uphoff (1980) ที่ว่าองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่สำคัญคือความร่วมมือกับองค์กรหรือกลุ่มกิจกรรมเป็นการเฉพาะ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ซึ่งการสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกัน การแบ่งงานกันทำ การแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน บทบาทของความร่วมมือจะขยายออกไปจากการให้ความร่วมมือทางการศึกษาไปสู่ความร่วมมือในการสร้างความเข้มแข็งในด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสมควรจัดกลุ่มบุคคลหรือหน่วยงาน/องค์กรที่สมัครใจที่จะทำกิจกรรมร่วมกันในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือภายใต้หลักการกระจายอำนาจและความเป็นนิติบุคคล โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม คล่องตัว สมบูรณ์ เรียบร้อย มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2545; เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2547; Greenberg & Baron, 1995; อ้างถึงใน พิสิฐ เทพไกรวัล, 2554)

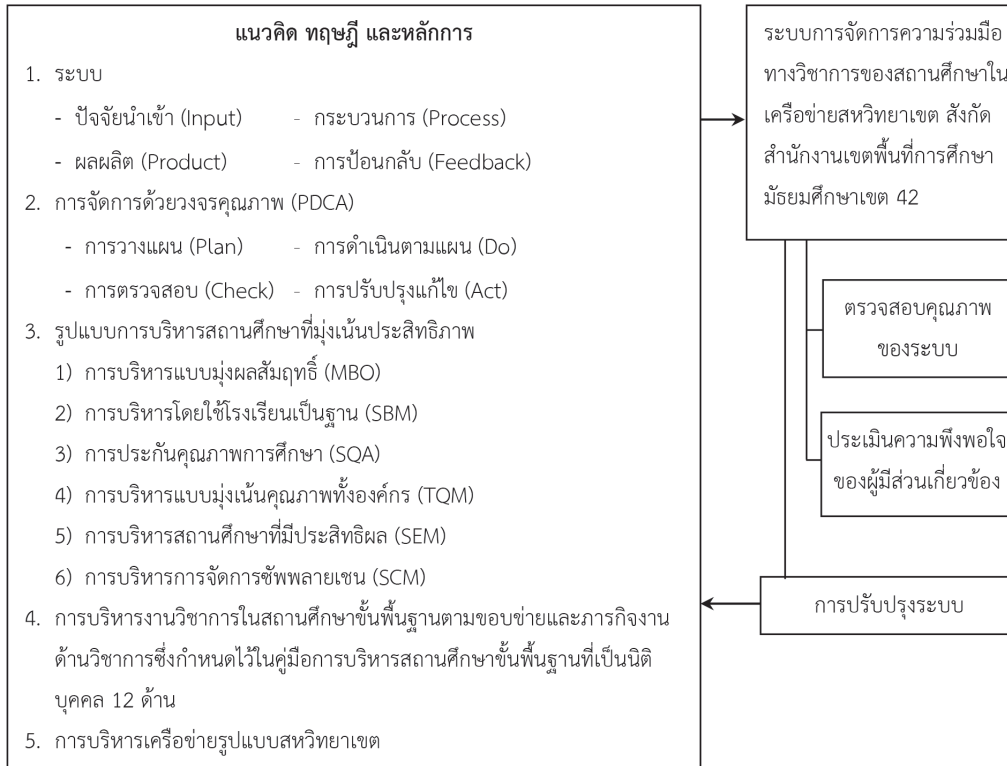
สถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาได้นำหลักการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในรูปแบบของสหวิทยาเขต ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งดำเนิการในปัจจุบันซึ่ง พนม พงษ์ไพบูลย์ (2541) สรุปไว้คือ หลักความร่วมมือกันอย่างเป็นเครือข่ายหลักความร่วมมือเป็นเครือข่ายระหว่างสถานศึกษา และแหล่งบริการทางการศึกษาในพื้นที่เดียวกัน คือ ต้นความคิดของการจัดการศึกษาแบบ “สหวิทยาเขต” การกำหนดสหวิทยาเขตก็คือ การกำหนดกรอบขอบเขตบริการทางการศึกษามีกรอบพื้นที่บริการที่ชัดเจนจะเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการวางแผนจัดการศึกษาเพื่อให้ทุกคนได้เรียนอย่างทั่วถึง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 (2556) ได้สรุปเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการของเครือข่ายสหวิทยาเขตว่า การบริหารเครือข่ายความร่วมมือของสหวิทยาเขต

ในพื้นที่นั้นมีหลักการในการดำเนินงานเกี่ยวกับการประสานสัมพันธ์ร่วมกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ ร่วมวางแผน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์ เน้นการเติมเต็มให้แก่กันโดยโรงเรียนใดมีจุดแข็งในด้านใด ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาหรือการจัดกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ ที่จะเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน เผยแพร่วิธีการดำเนินงานหรือกลยุทธ์ในการปฏิบัติให้แก่โรงเรียนในเครือข่าย หรือช่วยเหลือโรงเรียนที่ยังมีจุดอ่อนในเรื่องนั้น ๆ แต่ในทางปฏิบัติบางเครือข่ายไม่สามารถปฏิบัติได้ดีเท่าที่ควร ทำให้ประสิทธิผลในการบริหารเครือข่ายลดน้อยลงอันเนื่องมาจากปัญหาด้านบุคลากร ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้ประสานงาน เครือข่าย สมาชิกขาดความร่วมมือ ปัญหาด้านวัฒนธรรมองค์กรแต่ละโรงเรียนมีการแข่งขันทางด้านวิชาการ ทำให้เกิดการช่วยเหลือทางด้านวิชาการน้อย โรงเรียนต้องปฏิบัติตามนโยบายต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากการจัดการศึกษา ทำให้การรวมตัวในลักษณะเครือข่ายโรงเรียนเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาจึงมีน้อย ปัญหาด้านกระบวนการและปัญหาด้านบริหารเครือข่ายไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควรอาจเกิดจากสาเหตุความไม่พร้อมและความไม่เข้าใจ ดังนั้นควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขตที่มีประสิทธิผลได้นั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องหาแนวทางเพื่อพัฒนาโดยเฉพาะการใช้ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาบริหารจัดการสถานศึกษา ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและต้องการศึกษาเกี่ยวกับระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาว่าควรจะมีระบบการจัดการใดบ้างมาเป็นแนวคิดในการพัฒนากระบวนการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษา เพื่อที่จะทำให้สถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขตประสบความสำเร็จในการจัดการความร่วมมือทางวิชาการจนทำให้เกิดประสิทธิผลโดยอาศัยหลักการ แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ เป็นแนวทางในการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42
2. เพื่อสร้างระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42
3. เพื่อศึกษาผลการใช้ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่าย สหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

1.1 ศึกษาเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับสภาพการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ตามขอบข่ายการบริหารงานด้านวิชาการในสถานศึกษา 12 งาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) คือ 1) งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) ด้านการนิเทศการศึกษา 8) ด้านการแนะแนวการศึกษา 9) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 12) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.2 ศึกษาสภาพการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยศึกษาสภาพการปฏิบัติงานที่เป็นจริงและสภาพการปฏิบัติงานที่คาดหวัง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 จำนวน 58 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารและครูจำนวน 2,368 คน ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 376 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 58 คน ครู 318 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการความร่วมมือทางวิชาการ

ของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต โดยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ตอนที่ 2 การสร้างระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่าย สหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

2.1 ยกร่างระบบการพัฒนาระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 จากแนวคิดทฤษฎีโดยระบบประกอบไปด้วยปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Product) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เป็นกรอบแนวทางในการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยมีกระบวนการในการบริหารงานด้านวิชาการในสถานศึกษา 12 งาน และขับเคลื่อนกระบวนการบริหารงานด้านวิชาการด้วยระบบคุณภาพ (PDCA) และจัดทำคู่มือการดำเนินการตามระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต

2.2 ตรวจสอบยืนยันระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยใช้เทคนิคการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship discussion) จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการสัมมนาแบบประเมินคู่มือการดำเนินการตามระบบและแบบประเมินคุณภาพของระบบ วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ โดยวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอโดยเขียนบรรยายเป็นความเรียงวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมิน โดยคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข ได้ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ที่สมบูรณ์

3.2 ดำเนินการประเมินผลการใช้ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่าย สหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ในสถานการณ์จริงโดยเลือกทดลองใช้กระบวนการบริหารงานวิชาการ จำนวน 1 เรื่อง คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขตไปใช้ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินโดยคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

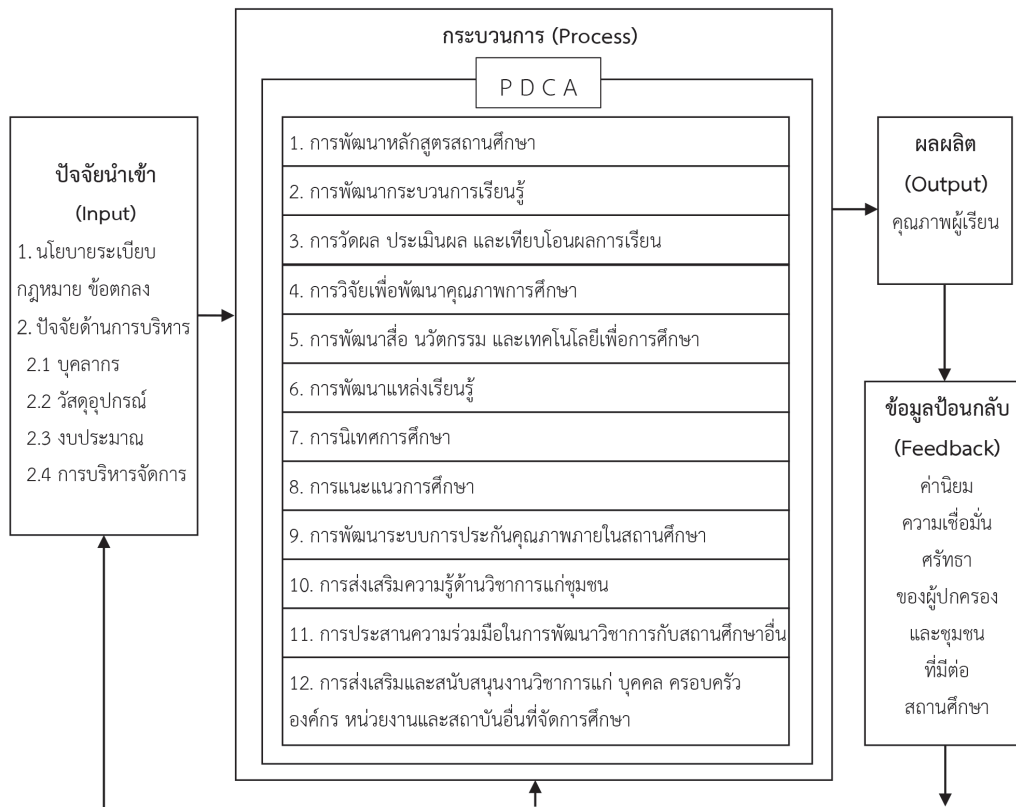
1. ผลการศึกษาสภาพการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่าย สหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ด้านกระบวนการ

รายการ	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.31	1.03	ปานกลาง	4.49	0.76	มาก
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.33	1.07	ปานกลาง	4.42	0.77	มาก
3. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	3.32	1.06	ปานกลาง	4.44	0.74	มาก
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.24	1.11	ปานกลาง	4.40	0.74	มาก
5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.21	1.07	ปานกลาง	4.47	0.75	มาก
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.20	1.04	ปานกลาง	4.40	0.76	มาก
7. การนิเทศการศึกษา	3.29	1.09	ปานกลาง	4.39	0.76	มาก
8. การแนะแนวการศึกษา	3.12	1.10	ปานกลาง	4.40	0.72	มาก
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.29	1.04	ปานกลาง	4.45	0.72	มาก
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	3.15	1.05	ปานกลาง	4.39	0.73	มาก
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	3.19	1.02	ปานกลาง	4.36	0.77	มาก
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลรอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.22	1.08	ปานกลาง	4.40	0.74	มาก
รวม	3.23	0.98	ปานกลาง	4.42	0.80	มาก

ข้อมูลจากตาราง 1 พบว่า โดยภาพรวมมีสภาพการปฏิบัติงานที่เป็นจริงในระดับปานกลาง ($M = 3.23, SD=0.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($M = 3.33, SD= 1.07$) รองลงมาคือ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ($M = 3.32, SD= 1.06$) และมีสภาพการปฏิบัติงานที่คาดหวังโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M= 4.42, SD= 0.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($M = 4.49, SD= 0.76$) รองลงมาคือ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($M = 4.47, SD= 0.75$) ซึ่งแสดงว่า สภาพการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 มีสภาพการปฏิบัติงานที่คาดหวังสูงกว่าสภาพการปฏิบัติงานที่เป็นจริงในทุก ๆ ด้าน

2. ผลการสร้างระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ที่ผ่านการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship discussion) พบว่าระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 เป็นการบริหารงานโดยใช้แนวคิดเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ ดำเนินการความร่วมมือทางวิชาการโดยการจัดการด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) ประกอบด้วย การวางแผนการดำเนินงานตามแผนการตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไขโดยนำภารกิจการบริหารงานด้านวิชาการในสถานศึกษา 12 ด้าน มาดำเนินการร่วมกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพมีรายละเอียดดังภาพ 3

ภาพ 3 ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42

ผลการตรวจสอบคุณภาพของระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษา
ในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ด้านกระบวนการ

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.64	0.58	มาก	3.67	0.51	มาก
2. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.79	0.47	มาก	3.74	0.44	มาก
3. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	3.79	0.43	มาก	3.78	0.47	มาก
4. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	3.72	0.45	มาก	3.67	0.49	มาก
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.71	0.52	มาก	3.61	0.55	มาก
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.70	0.50	มาก	3.64	0.50	มาก
7. การแนะแนวการศึกษา	3.64	0.48	มาก	3.76	0.43	มาก
8. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.67	0.49	มาก	3.72	0.47	มาก
9. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	3.69	0.52	มาก	3.76	0.45	มาก
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	3.67	0.47	มาก	3.73	0.45	มาก
11. การนิเทศการศึกษา	3.78	0.41	มาก	3.76	0.43	มาก
12. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาอื่น	3.81	0.43	มาก	3.88	0.41	มาก
รวม	3.71	0.49	มาก	3.73	0.47	มาก

ข้อมูลจากตาราง 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ด้านกระบวนการ พบว่า โดยภาพรวมด้านความเหมาะสมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($M = 3.71, SD = 0.49$) ด้านความเป็นไปได้อีกมีคุณภาพ อยู่ในระดับมาก ($M = 3.73, SD = 0.47$) 3. ผลการทดลองใช้ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ปรากฏดังตาราง 3-4

ตาราง 3 รายงานผลการทดลองใช้ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่าย สหวิทยาเขตด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สหวิทยาเขตพนารักษ์

กระบวนการปฏิบัติ	ผู้ดำเนินการ	ระยะเวลา/สถานที่	ผลการดำเนินการ
1. ประชุมกำหนดนโยบาย แนวทางและแต่งตั้ง คณะทำงานเพื่อพัฒนา กรอบโครงสร้าง หลักสูตรสถานศึกษา ในสหวิทยาเขต	ประธานสหวิทยาเขต พนารักษ์ และ คณะ กรรมการสหวิทยาเขต พนารักษ์	16 ก.พ. 58 ณ ห้อง ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านไร่วิทยา	มีนโยบายและแนวทาง ในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาในเครือข่าย สหวิทยาเขตร่วมกัน และ มีคณะกรรมการ ดำเนินการในเครือข่าย สหวิทยาเขตชัดเจน
1.1 ประชุม คณะ กรรมการดำเนินการ ในการทบทวนข้อมูล สารสนเทศพื้นฐาน ความจำเป็นในการ พัฒนาหลักสูตรและ การจัดทำกรอบ โครงสร้างหลักสูตร	รองผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านไร่วิทยา (เลขาคณะ กรรมการดำเนินการ) และ คณะ กรรมการ ดำเนินการ	19 ก.พ. 58 ณ ห้องโสต โรงเรียนบ้านไร่วิทยา	มีข้อมูลสารสนเทศ พื้นฐานเพื่อเป็น กรอบ แนวทางในการพัฒนา หลักสูตรและจัดทำกรอบ โครงสร้างหลักสูตร สหวิทยาเขตพนารักษ์
1.2 ประชุม ครูแต่ละ โรงเรียนในการศึกษา สักรวจทบทวนข้อมูล สารสนเทศพื้นฐาน ความจำเป็นในการ พัฒนาหลักสูตรและ การจัดทำกรอบ โครงสร้างหลักสูตร สหวิทยาเขตพนารักษ์	รองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มการบริหารวิชาการ/ หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ และหัวหน้างานพัฒนา หลักสูตร	20-27 ก.พ. 58 ณ โรงเรียนใน สหวิทยาเขตพนารักษ์ ทั้ง 7 โรงเรียน	มีข้อมูลสารสนเทศ พื้นฐาน ของ แต่ละ โรงเรียนเพื่อเป็นกรอบ แนวทางในการพัฒนา หลักสูตรและจัดทำ กรอบโครงสร้างหลักสูตร สหวิทยาเขตพนารักษ์
2. ประชุมปฏิบัติกรร่วมกันในการวิเคราะห์ และออกแบบหลักสูตร สถานศึกษาและจัดทำ กรอบโครงสร้าง หลักสูตรแยกตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้	หัวหน้ากลุ่มสาระและ ตัวแทนกลุ่ม สาระ โรงเรียนละ 2 คน	2-6 มี.ค. 58 ห้องประชุมกลุ่มสาระ โรงเรียนบ้านไร่วิทยา	ได้กรอบโครงสร้าง รายวิชาในแต่ละกลุ่ม สาระการเรียนรู้

ตาราง 3 (ต่อ) รายงานผลการทดลองใช้ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขตด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สหวิทยาเขตพนารักษ์

กระบวนการปฏิบัติ	ผู้ดำเนินการ	ระยะเวลา/สถานที่	ผลการดำเนินการ
3. ร่วมมือกันในการยก ร่างกรอบโครงสร้าง หลักสูตรสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตพนา- รักษ์	หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตร หัวหน้ากลุ่มสาระและ ตัวแทนกลุ่มสาระ	9-10 มี.ค. 58 ณ ห้องโสต โรงเรียนบ้านไร่วิทยา	ได้กรอบโครงสร้าง หลักสูตรสถานศึกษาใน สหวิทยาเขตพนารักษ์ ฉบับร่าง
4. ร่วมมือกันในการจัด ประชุมการวิพากษ์ กรอบโครงสร้าง หลักสูตรสถานศึกษา ใน ส ห วิ ท ย า เ ข ต พ น า ร ัก্ষ	ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ หัวหน้างานพัฒนา หลักสูตร และหัวหน้า กลุ่มสาระ	11 มี.ค.58 ณ ห้องโสต โรงเรียนบ้านไร่วิทยา	มีการวิพากษ์ กรอบ โครงสร้างหลักสูตร สถานศึกษาที่จะนำมา ใช้ร่วมกันในสหวิทยา เขตพนารักษ์
5. ร่วมมือกันในการ ปรับปรุงแก้ไขกรอบ โครงสร้างหลักสูตร ตามข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ วิพากษ์	หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตร หัวหน้ากลุ่มสาระและ ตัวแทนกลุ่มสาระ	12-13 มี.ค.58 ณ ห้องโสต โรงเรียนบ้านไร่วิทยา	ได้กรอบโครงสร้าง หลักสูตรสถานศึกษาที่ สามารถนำไปใช้ร่วมกัน ในสหวิทยาเขตพนารักษ์
6. ส ต า น ศึ ก ข า ใน สหวิทยาเขตพนารักษ์ นำกรอบโครงสร้าง หลักสูตรไปปรับใช้ใน สถานศึกษา	สถานศึกษาในสหวิทยา เขตพนารักษ์ ทั้ง 7 โรงเรียน	16-20 มี.ค. 58 ณ โรงเรียนใน สหวิทยาเขต	สถานศึกษาในสหวิทยา เขตพนารักษ์มีกรอบ โครงสร้างหลักสูตร สถานศึกษาที่พร้อม ใช้สำหรับปีการศึกษา 2558
7. ผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมกันนิเทศติดตาม การนำกรอบ โครงสร้างหลักสูตร สถานศึกษาไปปรับ ใช้ในแต่ละโรงเรียน	คณะกรรมการ สหวิทยาเขตพนารักษ์ ทั้ง 7 โรงเรียน	16-20 มี.ค.58 ณ โรงเรียนใน สหวิทยาเขต	มีแผนการนิเทศติดตาม การนำกรอบโครงสร้าง หลักสูตรสถานศึกษา ไปใช้

ตาราง 3 (ต่อ) รายงานผลการทดลองใช้ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาใน
เครือข่ายสหวิทยาเขตด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สหวิทยาเขตพนารักษ์

กระบวนการปฏิบัติ	ผู้ดำเนินการ	ระยะเวลา/สถานที่	ผลการดำเนินการ
8. สถานศึกษาทบทวน ปรับปรุงการใช้ หลักสูตรให้มีความ เหมาะสมกับบริบท และสภาพการณ์ ปัจจุบัน	สถานศึกษาใน สหวิทยาเขตพนารักษ์ ทั้ง 7 โรงเรียน	16-20 มี.ค.58 ณ โรงเรียนใน สหวิทยาเขต	สถานศึกษาในสหวิทยา เขตพนารักษ์มีกรอบ โครงสร้างหลักสูตร สถานศึกษาที่พร้อมใช้

สรุปผลการนำระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่าย
สหวิทยาเขต ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไปทดลองใช้ จากมุมมองของผู้บริหารและครู
พบว่า ระบบก่อให้เกิดการดำเนินการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่าย
สหวิทยาเขตอย่างจริงจัง มีความชัดเจนเข้าใจง่าย มีกระบวนการปฏิบัติที่สามารถปฏิบัติ
ได้ง่ายไม่ซับซ้อน ก่อให้เกิดความร่วมมือในการทบทวน ปรับปรุง การใช้หลักสูตรให้มี
ความเหมาะสมกับบริบทและสภาพการณ์ปัจจุบันของสถานศึกษา สามารถนำไปปฏิบัติร่วมกัน
ในเครือข่ายสหวิทยาเขตได้เป็นอย่างดี

ผลการประเมินความพึงพอใจในการใช้ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการ
ของสถานศึกษา ในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 42 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการประเมินความพึงพอใจในการใช้ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษา
ในเครือข่ายสหวิทยาเขต ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
	M	SD	แปลผล
1. ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.40	0.57	มาก
2. ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีกระบวนการการปฏิบัติที่สามารถปฏิบัติได้ง่ายไม่ซับซ้อน	4.40	0.49	มาก
3. ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความเหมาะสมสามารถนำไปปฏิบัติร่วมกันในเครือข่ายสหวิทยาเขตได้	4.36	0.50	มาก
4. การนำระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในเครือข่ายสหวิทยาเขต	4.27	0.50	มาก
5. การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และจัดทำกรอบโครงสร้างรายวิชาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.30	0.50	มาก
6. การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และจัดทำกรอบโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา	4.37	0.53	มาก
7. การดำเนินการจัดประชุมการวิพากษ์กรอบโครงสร้างหลักสูตรของสหวิทยาเขตพนารักษ์	4.36	0.54	มาก
8. การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขกรอบโครงสร้างหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	4.33	0.53	มาก
9. กรอบโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของสหวิทยาเขตพนารักษ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมสามารถนำไปปรับใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	4.36	0.57	มาก
10. การนิเทศติดตามการนำกรอบโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของสหวิทยาเขตพนารักษ์ไปปรับใช้ในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา	4.29	0.48	มาก
11. การมีส่วนร่วมในการทบทวน ปรับปรุงการใช้หลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับบริบทและสภาพการณ์ปัจจุบันของสถานศึกษา	4.40	0.53	มาก
12. การดำเนินการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขตด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.44	0.52	มาก
รวมทั้งหมด	4.35	0.52	มาก

ข้อมูลจากตาราง 4 แสดงว่า ในการนำระบบการจัดการเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ไปใช้ กลุ่มผู้ทดลองใช้ระบบมีความพึงพอใจต่อการนำระบบไปใช้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.35, SD = 0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า รายการที่กลุ่มผู้ทดลองใช้ระบบมีความพึงพอใจต่อการนำระบบไปใช้สูงสุดคือ การดำเนินการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษา ในเครือข่ายสหวิทยาเขตด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความพึงพอใจในระดับมาก ($M = 4.44, SD = 0.52$) รองลงมาคือ ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีกระบวนการการปฏิบัติที่สามารถปฏิบัติได้ง่ายไม่ซับซ้อน ($M = 4.44, SD = 0.49$)

อภิปรายผล

1. สภาพการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 มีสภาพการปฏิบัติงานที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง และมีสภาพการปฏิบัติงานที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขตให้ความสำคัญกับความร่วมมือทางวิชาการในการส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานวิชาการในทุก ๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยูพา เวียงมกล อัดโคตตร และ พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2556) ที่พบว่า การบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนมีค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพปัจจุบันในทุกด้านโดยเรียงลำดับจากการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พัชรินทร์ จันทาพูน และ ปิยพงษ์ สุเมตติกุล (2557) ที่พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ที่มีผลการประเมินคุณภาพในด้านความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำระบบไปใช้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต เป็น

การบริหารงานเชิงระบบ อันประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งดำเนินการความร่วมมือทางวิชาการโดยการจัดการด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข โดยนำภารกิจการบริหารงานด้านวิชาการในสถานศึกษา 12 ด้าน มาดำเนินการร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ สจ๊วตวรรณ ทรรพสุ และ ไสว ศิริทองถาวร (2555) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า กระบวนการดำเนินงานบริหารทางวิชาการ ประกอบด้วย การวางแผน การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ต้องมีการปฏิบัติงานที่ครอบคลุม PDCA และจากสำรวจสภาพปัจจุบันพบว่าการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีสภาพการปฏิบัติงานที่คาดหวังในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขตมีความจำเป็นต้องกำหนดหลักสูตรเป็นอันดับแรกเพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนได้ปฏิบัติในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยูพา เวียงกมล อัดโคตตร และ พงษ์สิทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ (2556) และ Useem (1994) และจากผลการตรวจสอบคุณภาพของระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการทั้ง 12 ด้านมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธนาธิป พรกุล (2554); ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553); พนม ลีมาอารีย์ (2548); ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550) และ รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2552)

3. ผลการทดลองใช้ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำระบบไปใช้มีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินการของระบบเกิดจากกระบวนการบริหารที่มีส่วนร่วม มีการดำเนินกิจกรรมที่ทำร่วมกันของสมาชิกในเครือข่ายสหวิทยาเขตโดยการดำเนินการมีเป้าหมายชัดเจน เป็นรูปธรรม คือ ทุกคนมีส่วนร่วม ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมกันประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ พนม พงษ์ไพบูลย์ (2541) ที่ได้ให้หลักการจัดการศึกษาแบบสหวิทยาเขตที่ว่า การจัดการศึกษาแบบสหวิทยาเขต เป็นการกระทำร่วมกันประสานทุกฝ่าย ร่วมแรงร่วมใจ และร่วมป้องกัน อย่างเป็นเครือข่าย ดังนั้น งานทุกอย่างร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติจึงก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการบริหารงานในเครือข่ายสหวิทยาเขตโดยตรง ควรนำผลการวิจัยไปใช้ โดยดำเนินการบริหารและควบคุมบริหารคุณภาพ โดยวงจรเดมมิ่ง (PDCA) ซึ่งแต่ละสหวิทยาเขตควรเลือกดำเนินการตามศักยภาพ จะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ชุมชนให้การยอมรับ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องส่งเสริมสนับสนุนอย่างจริงจัง

2. หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการบริหารงานโดยตรงควรรวบรวมปัญหา และหาทางแก้ปัญหาให้แก่สหวิทยาเขต โดยอาจจัดทำเป็น SWOT ของแต่ละเครือข่ายสหวิทยาเขต จากนั้น จัดทำเป็นภาพรวมของสังกัด เพื่อจะได้ทราบปัญหาและความต้องการของสหวิทยาเขต โดยกำหนดเป็นกลยุทธ์ในการบริหารเครือข่ายโรงเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และควรได้มีการประเมิน กำกับ ติดตาม เพื่อมีการพัฒนาระบบความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขตที่มีประสิทธิผล

3. ระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 เป็นการทำงานที่เป็นระบบมีเป้าหมายชัดเจนมีการดำเนินงานตามแผน มีการตรวจสอบประเมินผล และมีการปรับปรุงแก้ไขเป็นวงจรต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จที่คาดหวัง ดังนั้น สหวิทยาเขตที่จะนำระบบฯ นี้ไปใช้ควรศึกษารายละเอียดของการดำเนินงานตามระบบให้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยในเรื่องระบบต่าง ๆ เช่น การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารทั่วไป การบริหารงานบุคคลและงบประมาณ ให้ครอบคลุมระบบบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

2. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะระบบการจัดการความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษา ในเครือข่ายสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 เท่านั้น ควรศึกษาขยายไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อคุณภาพของผู้เรียน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ธนาธิป พรกุล. (2554). คลีพระราชบัญญัติฯ จัดการเรียนการสอนผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. *วารสารวิชาการ*, 4(9), 2-7.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2541). *การศึกษาพื้นฐานเพื่อปวงชน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- พนม ลีมาเรีย. (2548). *การแนะแนวเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2546). *ราชกิจจานุเบกษา*. 166(74 ก.).
- พัชรินทร์ จันทาพูน และ ปิยพงษ์ สุเมตติกุล. (2557). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก. *วารสารครุศาสตร์*, 42(1), 81-94.
- พิสิฐ เทพไกรวัล. (2554). *การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2550). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ยุพา เวียงกมล อัดโคตร และ พลฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2556). กลยุทธ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน. *วารสารครุศาสตร์*, 41(3), 38-47.
- รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2553). *การบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- สัจจวรรณ ทรพรพสุ และ ไสว ศิริทองถาวร. (2555). *การพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการจัดการคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. (2556). รายงานผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. นครสวรรค์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). เอกสารประชาสัมพันธ์เพื่อการปฏิรูป
การศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์สภาพัฒนาการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). นวัตกรรมสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก.
กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

ภาษาอังกฤษ

Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). Participation's place in rural development:
Seeking clarity through specificity. *World Development*, 8(3), 213-235.

Useem, E. L. (1994). *Renewing school: A report on the cluster initiative in
Philadelphia*. Philadelphia, PA: PATHS/PRISM: The Philadelphia
Partnership for Education.